

Secretariaat: Brugstraat 32
4475 AP Wilhelminadorp
Tel.: 0113-211238

E-mail : info@delevendedelta.nl

Internet: www.delevendedelta.nl

KvK Zeeland: 2204589

Rabobank Oosterschelde: NL84 RABO 0346 0153 91

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directie Participatie
Ontwerp Rijksstructuurvisie Grevelingen
Volkerak-Zoommeer
Postbus 30136
2500 GH Den Haag

Wilhelminadorp, 28-11-2014

Geachte Directie,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. De zorg om betere waterkwaliteit, klimaatbestendige veiligheid en de economische kansen voor de regio, liggen aan uw Visie ten grondslag. Alhoewel elk van deze thema's in onze ogen waardevol is, beperken wij ons in deze Zienswijze tot het volgende.

De probleemanalyse

Naar aanleiding van de constatering dat de overlast van blauwalgen in het Volkerak-Zoommeer de afgelopen jaren is afgenomen, blijft nog wel de vraag in hoeverre deze verbetering structureel zal zijn.

Ontwikkelperspectief

Stichting De Levende Delta heeft twijfels of met het eventueel zout worden van het Volkerak-Zoommeer, de gewenste doelstelling wel kan worden behaald. Wat staat, is dat er een robuuste zoetwatervoorziening noodzakelijk is. De afspraak "Eerst het zoet, dan het zout" is daarbij een wezenlijk uitgangspunt.

De verbeterde situatie van het zoetwater milieu in het Volkerak-Zoommeer leidt tot het voortschrijdend inzicht dat er een mogelijkheid is ontstaan om het Volkerak-Zoommeer zoet te houden. We hopen daar op en verzoeken om het besluit tot het zout maken te herzien. Dit ondanks het argument van hen die het zout maken van het Volkerak-Zoommeer voor staan, omdat naar hun mening het systeem niet de optimale toestand zal bereiken zoals men die mag verwachten van een optimaal functionerend zoetwatermilieu. Deze opvatting is als argument voor het zout maken niet reëel. Niet elk goed functionerend zoetwaterecosysteem voldoet immers per definitie aan alle criteria.

Het zout maken van het Volkerak-Zoommeer zal o.i. erg veel natuurschade opleveren bij vernietiging van het bestaande redelijk goed functionerende zoet systeem. Daarbij is het bovendien maar de vraag of een minimale getijslag voldoende zal zijn om een optimaal zoutwater ecosysteem op te bouwen. Wij verwachten dat ook bij het omschakelen naar een zout systeem, pioniers voor overlast zullen zorgen. Ook zal het jaren vergen voordat er van

een stabiel systeem sprake zal kunnen zijn. De beoogde voordelen voor de schelpdiersector schatten wij in als betrekkelijk van aard.

Een zoet Volkerak-Zoommeer is belangrijk voor het voorkomen van indringing van zoute kwel dieper het achterland in. Wij zijn er van overtuigd dat kwel sloten slechts van betrekkelijke waarde zijn, omdat de zout indringing sterk bepaald wordt door de structuur van de dieper gelegen lagen in de bodem. Een zoet Volkerak-Zoommeer kan daarom wel een belangrijke buffer tegen verzilting zijn.

Met het zout maken van het Volkerak-Zoommeer wordt het voorgestelde ontwikkelpad doorgeschoven naar fase 2 (afrondering 2028).

Het zou ons inziens van wijsheid getuigen om eerst de ontwikkeling van het zoete systeem een kans te geven, en daarmee ook de stelling "eerst het zoet en dan het zout" van toepassing te laten zijn op de vraag of het Volkerak-Zoommeer al of niet zout moet worden. Wellicht kan de keuze "zoet of zout" daarmee doorgeschoven worden naar 2022. Het besluit om de twee compartimenten - Grevelingen en Volkerak-Zoommeer- gescheiden te houden, vergemakkelijkt wellicht een dergelijk besluit.

In dat geval kunnen de bijzonder kostbare maatregelen die aan een zout Volkerak-Zoommeer verbonden zijn, achterwege blijven.

Robuuste zoetwatervoorziening

Ongeacht de uiteindelijke keuze voor een zoet of zout Volkerak-Zoommeer: de voordelen van een dergelijke voorziening blijven staan. Immers:

1. Zoet water vanuit het Volkerak-Zoommeer voor de landbouw heeft als nadeel dat voor iedere liter water die uiteindelijk benut kan worden, negen liter nodig is voor de doorspoeling. Dit is dubbel bezwaarlijk in tijden van droogte. Op zichzelf voldoet het water van het Volkerak-Zoommeer wel, maar vergeleken met de water vanuit het Hollands Diep, is die van mindere kwaliteit.
2. Ook het risico dat de algen groei toch nog de kop op gaat/blijft steken, maakt dat realisatie van de watertoevoer via de Roode Vaart vanuit het Hollands Diep, "geen-spijtmateel" zal blijken te zijn.
3. Wij zijn van mening dat de aanleg van de zoetwatervoorziening niet tot fase 2 (2022-2028) uitgesteld hoeft te worden en derhalve in de tijd naar voren gehaald kan worden.
4. Stichting De Levende Delta gaat bij het voorgaande bovendien uit van de uiterst relevante voorwaarde dat de overheid borg zal staan voor de financiering van de aanleg en de exploitatie van de zoetwatervoorziening.

Wij zijn graag bereid om het voorgaande nader mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Stichting De Levende Delta

J.J. Geleijnse (voorzitter)

J.F.J. Franken (secretaris)